

تضادهای اجتماعی
از دیدگاه اسلام و غرب
(عوامل و راهکارها)

www.ketab.ir

دکتر مهدی شامحمدی بنی
دکتر غلامرضا خوشنیت

سرشناسه: شامحمدی بنی، مهدی، ۱۳۶۷-

عنوان و نام پدیدآور: تضادهای اجتماعی از دیدگاه اسلام و غرب (عوامل و راهکارها): مهدی شامحمدی بنی، غلامرضا خوش نیت.

مشخصات نشر: قم: مصباح اندیشه، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۲۱۶ ص: ۵/۲۱×۱۴/۵ اس.م.

شابک: ۴۰۰۰۰۰ ریال: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۳۱۳-۶-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه: [۲۱۶/۲۰۹]-؛ همچنین به صورت زیرنویس.

موضوع: مناقشات اجتماعی -- جنبه های مذهبی -- اسلام

Social conflict -- Religious aspects of Islam

Social conflict مناقشات اجتماعی

Opposition, Theory of تضاد

Islam and social problems اسلام و مسائل اجتماعی

شناسه افزوده: خوش نیت، غلامرضا، ۱۳۶۱-

رده بندی کنگره: ۲۳۰BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۸۳

شماره کتابشناسی ملی: ۸۶۸۷۲۷۳

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیا

شناسنامه کتاب

تضادهای اجتماعی از دیدگاه اسلام و غرب (عوامل و راهکارها)

مؤلفین: مهدی شامحمدی بنی، غلامرضا خوش نیت

ناشر: مصباح اندیشه / چاپ: احسان / نوبت چاپ: اول / پاییز ۱۴۰۰

ناظر چاپ: محمد جواد شکارچی / صفحه آرا: استودیو جوانه

تیراژ: ۵۰۰ نسخه / قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۳۱۳-۶-۶

آدرس و تلفن مرکز پخش:

قم، بلوار غدیر، بعد از دانشگاه قم، مجتمع آموزش عالی شهید محلاتی (ره)

۰۹۱۲۶۵۲۸۰۲۸

فهرست مطالب

مقدمه	۹
بخش اول: کلیات	۱۱
فصل اول: انسان و تشکیل جامعه	۱۳
فصل دوم: آشنایی با نظریه تضاد	۶۰
بخش دوم: تضادهای اجتماعی او دیدگاه جامعه‌شناسی	۹۵
فصل اول: عوامل تضادهای اجتماعی	۹۸
فصل دوم: راهکارهای مقابله با تضادهای اجتماعی	۱۱۷
بخش سوم: تضادهای اجتماعی از دیدگاه اسلام	۱۲۹
فصل اول: عوامل تضادهای اجتماعی	۱۳۲
فصل دوم: راهکارهای مقابله با تضادهای اجتماعی	۱۵۸
خاتمه	۱۹۱
نتیجه‌گیری و مقایسه دیدگاه‌ها	۱۹۳
تفاوت‌ها	۱۹۸
منابع	۲۰۹

مقدمه

تضاد و اختلاف، هرچند امری جدایی ناپذیر از زندگی اجتماعی انسان است، اما می تواند سعادتی و پیروزی امت ها را به مخاطره اندازد. به عبارت دیگر هرچند تضاد می تواند منشأ آثار مثبت اجتماعی نیز باشد، اما قطعاً یکی از موانع اساسی و بزرگ در مسیر تحقق جامعه مطلوب، تضادهایی است که در جامعه وجود دارد. این تضادها، آثار سوء فراوانی بر نظم و انسجام اجتماع می نهد، درحالی که نظم و انسجام، از ملزومات و بایسته های بسیار مهم در مسیر صورت بندی هر جامعه سعادت مند است. لذا پرداختن به تضادهای اجتماعی همواره یکی از مهم ترین مباحث مطرح در میان جامعه شناسان بوده است. این تضادها عامل بسیار مهمی در وقوع تغییرات عمده و حتی انقلاب در جوامع و تمدن ها بوده است. لذا می بینیم که اندیشمندان مغرب زمین، فراوان درباره تضادها و پیامدهای بنیان برانداز آن سخن گفته و قلم زده اند. این واقعیت به شکل فراوانی در قرآن کریم و سیره و سنت معصومین علیهم السلام نیز انعکاس یافته است.

آنچه مورد اتفاق نظر اغلب اندیشمندان است، آن است که تضادها و تعارض های اجتماعی، هم منشأ تحولات بزرگ و کوچکی در جامعه و هم مانع بزرگی در مسیر تعالی و رشد آن است. هرچند برخی وجود تضاد در جامعه را منشأ حرکت و تعالی آن

می‌دانند. لذا بررسی علل تضادهای موجود در اجتماع و یافتن راه‌کارهای مدیریت و حل آن‌ها، دغدغه همه جوامعی است که بقای حیات خود را دنبال می‌کنند. در این میان جوامعی که سودای جهانی شدن را در سر می‌پروراند و خود دچار آفت تضاد هستند، بیش از دیگر جوامع باید به این معضل پردازند. این تضادها، گستره بسیار فراوانی دارند که بررسی عوامل ایجادکننده و کنترل‌کننده آن‌ها ضروری است.

آنچه در کتاب پیش رو بیشتر بدان توجه شده است، تضادهای اجتماعی در سطح غیرساختاری آن است. لذا از ورود در مباحث تضادهای پیچیده ساختاری که بررسی آن‌ها از نگاه دینی دشواری‌های خاص خود را به دنبال دارد، پرهیز گردیده است. هرچند سعی شده است مباحث به گونه‌ای کلی مطرح گردد که غالب تضادهای اجتماعی را پوشش دهد.

اسلام برای معالوت انسان، در موضوع عوامل تضادها و راهکارهای مقابله با آن اصول و برنامه‌هایی را ارائه کرده است که اگر به طور دقیق اجراء شوند، آرامش را برای افراد جامعه به ارمغان می‌آورد. بررسی دقیق آموزه‌های اسلامی درباره عوامل تضادها و راهکارهای مقابله با آن، نشان می‌دهد که این آیین، بهترین الگوی صلح و آرامش را تقدیم جامعه بشر نموده است.

در این نوشتار از متن منابع جامعه‌شناسی و رهنمودهای قرآن کریم و احادیث معصومین، ابتدا به مفهوم‌شناسی و سپس هریک از عوامل و راهکارهای تضادهای اجتماعی از منظر جامعه‌شناسی و اسلام تبیین و مورد بررسی قرار گرفته است. در انتها نیز با هدف گشودن باب نقد آراء اندیشمندان غربی در مباحث تضادهای اجتماعی، مقایسه‌ای مختصر و کوتاه میان دو دیدگاه غربی و اسلام در این زمینه ارائه گردیده است. امید است این حرکت، مقدمه‌ای باشد تا در زمینه تضادهای اجتماعی فعالیت‌های علمی اساسی و بزرگی صورت بگیرد. ان شاء الله.

ومن الله التوفیق

بهار ۱۴۰۰